

DVD-RECENSIES

GANELIN TRIO PRIORITY Live at the Lithuanian National Philharmony Vilnius 2005 Nemu Records (www.nemu-records.com)

In de late jaren zeventig was het Ganelin Trio het meest radicale, subversieve en vrije ensemble dat de Sovjet-Unie bezat. Toetsenspeler Vyacheslav Ganelin, saxofonist Vladimir Chekasin en slagwerker Vladimir Tarasov traden in het vaderland niet of nauwelijks op, maar verkregen met een concert in Oost-Berlijn welhaast een mythische status omdat een bandje met opnamen ervan het westen bereikte. Om precies te zijn: het viel in de brievenbus van de gevluchte Russische BBC World-producer Leo Feigin. Hij maakte er een dubbel-lp van, 'and the rest is history', zullen we maar zeggen. Leo Records is still going strong, maar het roemruchte Ganelin Trio is helaas uiteengevallen. Na een mislukt avontuur in Israël, met een tweede, muzikaal veel minder interessant trio, is Ganelin nu weer terug in zijn vaderland Litouwen, dat alweer lang verlost is van het oude Sovjetjuk. Met landgenoot Petras Vysniauskas (sopraan- en altsaxofoon) en de Duitse drummer Klaus Kugel heeft hij een tweede groots trio opgericht (onder de naam Priority), dat inmiddels een cd op z'n naam heeft staan ('Live in Germany'), en nu dus deze live-dvd 'Live at the Lithuanian National Philharmony Vilnius 2005'.

In een volgepakte Philharmonie van de Litouwse hoofdstad Vilnius laat het drietal horen dat ze gelouterde improvisatoren zijn met een imponerende instrumentbeheersing en een paar ruim openstaande oren, en wars zijn van imponeergedrag. Alles staat ten dienste van maar één ding: boeiende muziek. Net als het eerste Ganelin Trio speelt ook Priority heel symfonisch. De instrumentale lijnen zijn vaak onafhankelijk, en door de muzikale manier van denken weten de drie een klankbouwsel in elkaar te vlechten dat klinkt alsof het door meer dan door die drie wordt gemaakt. Het concert opent verrassend dromerig, met repeterende synthesizerfiguren, en een prachtige melodielijn op sopraansax, waarbij Vysniauskas een geluid produceert dat soms doet denken aan dat van Jan Garbarek. Hij speelt de boel niet vol, en dat pleit voor hem. Spaarzaamheid is meestal krachtiger dan veel noten. Hij is ook veel ingetogener dan z'n voorganger Chekasin, die met z'n clownerieën het trio veel theatraliteit meegaf. Dat laatste ontbreekt dus bij het nieuwe trio, maar muzikaal doet het niet onder voor het eerste driemanschap. Er komen veel verschillende genreverwijzingen en sfeerteekeningen langs: jazz, volksmuziek, klassiek, moderne kamermuziek, avantgardistische uitstapjes. Het sluit allemaal naadloos op elkaar aan zonder dat je als luisteraar de weg kwijtraakt. De totale spanningsboog van de twee lange stukken (elk een dik half uur), 'Conversation I' en (oh, verrassing) 'Conversation II' is perfect. Zwaaiend met z'n sopraansaxofoon (als ware het de toverstaf van een sjamaan) stuurt Vysniauskas de muziek zichtbaar naar een haast ondraaglijke climax. Het publiek applaudisseert ovationeel, en uiteraard is een toegift noodzakelijk. 'Homage To Friends' is na het geweld van het slot van 'Conversation II' verrassend balladachtig, soms gevaarlijk balancerend op het randje van de kitsch, maar daarom niet minder ontroerend. Het concert is zowel qua beeld als qua geluid onberispelijk opgenomen. Dat laatste mag, gezien de extreme dynamiek van het trio, een opmerkelijke prestatie heten. (Herman te Loo)

Heeft u jazznieuws? **JAZZFLITS**-abonnees in Nederland en België lezen het graag! Ons e-mailadres: redactie@jazzflits.nl.